

ඡ්‍ර. ඩී. සේනානායකගේ එතිහාසික නවකතා කෙරෙහි බවහිර සාහිත්‍යයේ බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනයක්

චින්තක රණසිංහ
රමේෂ කාවින්ද හේටගේ

Abstract

This study explores the nature of Western literary influence on G.B. Senanayake's historical fiction writings, which reflect a unique identity within Sinhala literature, as an independent literary creator and critic. The research problem addresses how Western literary elements shaped the historical novels written by G.B. Senanayake. The study examines how Western literary narrative traditions, from the Greek era to the twentieth century, were employed to foster literary thought. Both primary and secondary sources were utilized for this research, following qualitative research methodologies. The focus of this study was on historical novels such as Medha (1964), Varadatta (1967), Mudupani and Charumukha (1965), written by G.B. Senanayake. The analysis revealed that the fundamental principles of Western realism in the novel genre were also adopted in his historical fiction. The data analysis led to the conclusion that while G.B. Senanayake's historical novels are grounded in historical contexts, they also reflect influences of Western literary concepts.

Keywords: *G.B. Senanayake, Historical Fiction, Western Literature, Medha, Mudupani, Varadatta, Charumukha*

භැඳීන්වීම

ඩුතන සිංහල සාහිත්‍යය හා දුතන සිංහල සාහිත්‍ය විවාරය යන ක්ෂේත්‍ර දෙකකි ම පුරෝගාමී විද්‍යාත්‍ය ලෙස ඩී. ඩී. සේනානායක (1913-1985) සැලකේ. ලාංකේස් විශ්වවිද්‍යාලය හා එයට මූල්‍ය පුද්‍රත්වයේ තොලිජ්‍ය (1921) ගොඩනැගීමේ ක්‍රියාවලියට සමාන්තර ව සේනානායකගේ ගාස්ත්‍රීය හා නිර්මාණ දායකත්වය ගොඩනැගුණු බව නිරික්ෂණය කළ හැකි ය. සේනානායක කෙටිකතාකරුවක් ලෙස මෙන් ම නිදහස් කවියේ පුරෝගාමියක් ලෙස කරලියට පිවිසෙන්නේ 40 දෙකයේ ය (එනම් පුරුම සිංහල නවකථාව ලෙස සැලකෙන ගම්පරලිය පළ වූ දෙකයේ ම ය). එහෙන් මිනු තම ජීවිත කරාවක දී පවත්තා තම පුරුම නවකථාව ලියා පළ කම්ල් වයස 50 දී බව යි. එයින් පෙනී යන්නේ කෙටිකතාව, කවිය මෙන් ම සාහිත්‍ය විවාරය යන ක්ෂේත්‍ර තුනෙහි සැලකිය යුතු පරිවයක් ලබා ගැනීමෙන් පසු හෙතෙම නවකථාකරණයට පිවිසි බවයි. සේනානායක රචනා කළ නවකතා එම කාතිවල වූ පසුවීම පදනම් කොට ගනීමින් ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදා වෙන් කළ හැකි ය. ඒ මෙසේ ය:

1. ලාංකේස් සමාජ පසුබීම් කරගෙන රචනා වූ නවකතා.
2. පැරිණි ඉන්දියානු සමාජ පදනම් කොටගෙන රචනා වූ නවකතා.

මෙයින් පුරුම කොටස ලෙස රුව (1982), උරගල (1984) ආදි නවකතා ප්‍රමුඛ තවත් නවකතා ගණනාවක් සැලකිය හැකි ය. දෙවන කොටස මේධා (1964), වාරුමුඛ (1965), වරදත්ත (1967), මුදුපාණි (2001), ආදි නවකතා සැලකිය හැකි ය.

මෙම ලිපියේ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය ඉහත නවකතාවලින් දෙවන ධාරාවට අයත් වන නවකතා හතර, එනම් මේධා, මුදුපාණි, වරදත්ත, වාරුමුඛ යන නවකතා තෝරා ගනීමින් ගොඩනැගෙයි. ඒ අනුව මෙම නවකතාවල වරිත නිරුපණය කෙරෙහි බටහිර යථාර්ථවාදී නවකථාව හා එහි මුළුධරම බලපෑවේ ද බලපෑවේ නම් ඒ කුමනාකාරයෙන් ද යන්න මෙම අධ්‍යයනයේ දී අපගේ අවධානයට ලක් වේ.

සේනානායකගේ සමස්ත නිර්මාණ සාහිත්‍යය දායකත්වය මෙන් ම විවාර දායකත්වය යන දෙක ම සලකා බලන විට (මිහුගේ

ප්‍රකට ජීවිත කතා තුන වන විනිවිදිම් අදුර (1984), මගේ සිතුම් පැතුම් හා ජීවිතය (1986), මම එදා සහ අද (1991) යන කෘති තුන ද මෙම විවාර කතිකාවට අදාළ වන බව අපගේ මතයයි) කැඳී පෙනෙන කරුණක් වන්නේ බටහිර සාහිත්‍යයේ විවිධ ධාරාවලින් ඔහු ලැබූ ආහාසය සි. මෙය විවාරක අවධානයට ලක් වී ඇති අතර එම සාකච්ඡාවල විශේෂ අවධානය යොමු වී තිබෙන්නේ සිංහල සාහිත්‍ය විවාර කතිකාව පෝෂණය කිරීමෙහි ලාසේනානායක බටහිරින් ලද ආහාසය පිළිබඳවයි.) විශේෂයෙන් ම බටහිර සාහිත්‍යයේ මූලිකාග හා විවාරයේ මූලික සංකල්ප හඳුනා ගැනීම සඳහා බටහිර සාහිත්‍ය කෘති හා සංකල්පවලින් ලද හැකි දායකත්වය විශේෂ අවධානයට ලක් ව ඇත. එ මෙන් ම ම්‍රික, රෝම සාහිත්‍යය එනම් බටහිර සම්භාවන සාහිත්‍යය සිංහල පායිකයාට හඳුන්වා දීමටත්, බටහිර විශිෂ්ටතම නවකතා හා නාට්‍ය සිංහල පායිකයාට හඳුන්වා දීමටත් ඔහු සුවිශාල දායකත්වයක් පළ කර ඇති අතර එම ක්‍රියාවලියේ දී ඔහුට ම අනන්‍ය වූ කුම්මෙදියක් ගොඩනගා ගැනීම විශේෂ තත්ත්වයකි.

එහෙන් සේනානායක තම නවකතා පෝෂණය කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් ම පැරණි ඉන්දිය සමාජය පදනම් කොටගෙන රිචිත නවකතා පෝෂණය කිරීම පිළිස බටහිර සාහිත්‍යය උපයෝගී කොටගත් ආකාරය පිළිබඳ මෙතෙක් අවධානයට යොමු වී නැත.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

මෙම පර්යේෂණයේ දී ජී. ඩී. සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයයික නවකතා කෙරෙහි (Historical Novel) බටහිර විවාර සංකල්පයන්ගේ බලපැම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක නියුලෙන අතර මෙධා, වාරුමුඛ, වරදත්ත, මුදුපාණි යන නවකතා කෙරෙහි මූලික අවධානය යොමු කෙරේ. මෙම පර්යේෂණයේ දී ප්‍රාථමික දත්ත වශයෙන් සේනානායක විසින් රවනා කරන ලද ඉතිහාස විෂයික නවකතා වන මෙධා, වාරුමුඛ, වරදත්ත හා මුදුපාණි යන නවකතා ද සාහිත්‍ය විවාර විෂයිය සංකල්ප හඳුන්වා දීමේ අරමුණින් රිචිත නවකතා කළාව (1946), සාහිත්‍ය විග්‍රහය (1961), සාහිත්‍ය දරමකාව (1963), බටහිර ග්‍රේෂ්‍ය නවකතා (1960), විවාර ප්‍රවේශය (1965) හා සාහිත්‍ය සේසන් (1960) යනාදී කෘති ද අධ්‍යයනයට ලක් කෙරිණි. එ මෙන් ම ස්වයං වරිකාපදාන වශයෙන් රිචිත සාහිත්‍ය දරුණු සිතුවිලි (1982), විනිවිදිම් අදුර (2005), මගේ

සිතුම් පැතුම් (1986) හා මම එදා සහ අද (1991) යන කානි ද යොදා ගැනීණි. ද්විතීයික දත්ත මූලාශ්‍යය යටතේ ඉතිහාස විෂයික අධ්‍යයනය හා ඉතිහාස විෂයික නවකතා සම්බන්ධයෙන් පළ කෙරුණු කානි අධ්‍යයනයට ලක් කළ අතර ඩී. ඩී. සේනානායකගේ සාහිත්‍ය හා විතය සම්බන්ධයෙන් වෙනත් ලේඛකයන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද විවාර ද අධ්‍යයනය කිරීමට යොමු විය.

ශාස්ත්‍රාලියක පුහුණුවකින් පරිභාෂිර ව ස්වාධීන බුද්ධිමතක ලෙස සාහිත්‍යකරණයට ප්‍රවේශ වන සේනානායකගේ මූලික වශයෙන් අවධානයට ලක් වූ විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස ග්‍රීක රෝම සාහිත්‍යය හඳුනාගත හැකි ය. ග්‍රීක සාහිත්‍යය යටතේ ජ්‍රේලෝට් (428/427 – 348/347 BCE), ඇරිස්ටෝටල් (384 – 322 BC) ආදි වින්තකයන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු දාරුණික හා සාහිත්‍ය සංකල්ප වෙත සේනානායකගේ අවධානය යොමු වී ඇත. තව ද හෝමරගේ ඉලියඩ් හා ඔබිසි යන විර කාවත ද ග්‍රීක නාට්‍ය සම්ප්‍රදාය පිළිබඳ ව ද අවධානය යොමු කර ඇති අයුරු මහුගේ සාහිත්‍ය විවාර කානි අධ්‍යයනය කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි ය. සේනානායක බටහිර විවාර සංකල්පයන්ගේන් ලද ආහාසය ප්‍රමුඛ වශයෙන් ධාරා දෙකක් යටතේ පෙන්වා දිය හැකි ය.

1. බටහිර විවාර සංකල්ප සාර්ථක ව ම අධ්‍යයනය කරමින් ඒ පිළිබඳ සිය මතය පළ කිරීම.
2. සිංහල සාහිත්‍යය කානි විවාරයට ලක් කිරීමේ දී හා සාහිත්‍ය සම්බන්ධයෙන් අදහස් පළ කිරීමේ දී බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප යොදා ගැනීම.

Historical Novel යන ඉංග්‍රීසි වචනය මෙහි දී අපගේ හා විතයට ගැනෙනුයේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා යන සිංහල යෝදුම මත පදනම් වෙමිනි. Historical Novel යන ඉංග්‍රීසි පදය එතිහාසික නවකතා යනුවෙන් ද හා විතයට ගැනෙයි. එතිහාසික යන පදය පැදිම විවාරාත්මකව විමසා බැලිමේ දී ඉතිහාස යන නාම ප්‍රකාන්තියට රීට අයත් යන අරුත් සපයන ඉක ප්‍රත්‍ය (ඉතිහාස+ඉක) පරව යොදීමෙන් ඉතිහාසයට අයත් යන අර්ථ සහිත ‘එතිහාසික’ යන පදය ගොඩනැගේ. ඒ අනුව එතිහාසික නවකතා යන්හෙහි අර්ථය වනුයේ අතිතයට අයත් යන්න සි. නොමැති නම් අතිතය පදනම් කරගෙන ගොඩනැගුණු නවකතා යන්නයි. ඒ. වී. සුරවීර මෙසේ පවසයි:

"ඉංග්‍රීසි The Historical Novel යන පායය එළිඩිභාසික නවකතාව යනුවෙන් කිංහලයට පෙරලීම සාවදා ව්‍යවහාරයකි. එළිඩිභාසික යන යෙදුමෙන් ගම්‍ය වන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් ත්‍යිජිඩ්රපර් යන අර්ථය දෙන අතිතයට අයත් අනුස්මරණය වැළි අර්ථයකි. මේ Historical Novel අනුව යන්නෙහි නිවැරදි අනුවර්තනය විය යුත්තේ ඉතිහාස විෂයික නවකතාව යනු ය"¹ (හේරත්, ගලප්පත්ති, අභයසුන්දර, ගෝචින්තගේ, සහ සිරි සුමන හිමි, 2009, පි. 202).

Historical Novel යන සංකල්පය හඳුනා ගැනීමේ දී Britannica විශ්වකේෂයෙහි සඳහා ඇතුළත් විග්‍රහය වැදගත් වේ. එහි ලා ඉතිහාසයේ යම් කාල පරිවිශේෂයක් තුළ පුද්ගල ආත්මයේ හැසිරීම් සහ සමාජ තත්ත්වයන් යථාර්ථවාදී ලෙස විස්තර කරන සහ විශ්වාසනීයත්වයෙන් යුත්ත ව නිරුපණය කරන ප්‍රබන්ධ විශ්වයක් ලෙස හඳුනා ගැනේ. Britannica විශ්ව කේෂය මෙසේ පවසයි:

"එළිඩිභාසික සාධකය කෙරෙහි පවතින විශ්වාසවන්ත භාවය වැදගත් වෙයි. (ඇතැම් උදාහරණවල ද දායාත්මාන විශ්වාසවන්තහාවයක් පමණක් ඇත.) අදාළ නිරමාණ කෘතිය සැබැඳූ එළිඩිභාසික පුද්ගල වරිත නිරමාණයේ වස්තු විෂයට යොදා ගනියි. රෝබට් ග්‍රීටුස් ඔහුගේ I Claudius (අයි ක්ලෝව්බියස්) (1934) නිරමාණයේ දී සිදු කරන ආකාරයෙන් මෙය සිදුවෙයි. එසේ නැතහොත් ප්‍රබන්ධාත්ක වූද එළිඩිභාසික වූද සිද්ධියක මිග්‍රණයක් අදාළ නිරමාණයේ අඩංගු විය හැකි ය. එය උඟ උඟන්ස් වර්ගෝල්ගේ (Forty days of Musa Dagh 1934) කෘතියේ දී සිදු වන අන්දමේ මිග්‍රණයක් විය. හැකි ය. එය ඇමෙරිකානු බලකාවුවක් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ සිද්ධිය නාටකීකරණයට ලක් කරයි. බොහෝ අවස්ථාවලදී එළිඩිභාසික නවකතාව උත්සාහ කරන්නේ අතිතයේ පැවැති සමාජයක් පිළිබඳ ව පුළුල් ද්‍රැශනයක් විතුණය

1. එහෙත් ඒ. වී. සුරවීර සාහිත්‍ය විවාර පුද්ගිතා විවාර වඩන කේෂයේ Historical Novel යන්න නම් කරනුයේ එළිඩිභාසික නවකතා යනුවෙනි. ඒ අනුව මූල් කාලීනව ඒ. වී. සුරවීර ද මේ සම්බන්ධයෙන් යම් පරස්පර විරෝධ ආස්ථානයක සිටි බව හඳුනාගත හැකි ය.

කොට දැක්වීමට ය. ඒ සමාජය තුළ නිරුපිත ප්‍රබන්ධිත වටත්වල පොදුගලික ජීවිත කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කර වන වැදගත් සිදුවීම්වල ප්‍රතිච්‍රිතියන් හට ගැනෙයි. පූර්ම එතිහාසික නවකතා ග්‍රීමන් වෝල්ටර ස්කොට්ටේගේ Waverley (1814) නවකතාව ඇයන් ප්‍රවර්ගයේ නවකතා ජනප්‍රියාවය රැකගෙන පැවති ඇත. එනමුන් ලියෝ වෛව්ල්ස්ටොයිල්ගේ War and Peace (1865-1869) හා සමාන වෙනත් එතිහාසික නවකතා ඉහළ මට්ටමේ කළාන්මක ගුණයෙන් යුත්ත වන අතර ඒවායෙන් බොහෝමයක් නිර්මාණ ලියැවී ඇත්තේ මධ්‍යස්ථාපුම්පිතින්ට අනුකූලවය. එහෙන් එක් ආකාරයක එතිහාසික නවකතාවක් වන්නේ මුළු මහත් ජීවිතයෙන් පලා යන ආකල්පය රුදුණු එතිහාසික ඇදුම් පැළදුම් ලා ගත් වටත සහිත ප්‍රේම වෘත්තාන්තයන් ය. ඒවා එතිහාසිකත්වය කෙරෙහි ව්‍යාජත්වයක් නිර්මාණය නොකරන අතර ප්‍රයෝගනයට ගන්නා ඇතිත පසුවීම අසම්භාව්‍ය වූද වික්මාන්විත වූද වටත්වලට විය්වාසවන්ත හාවය ලබා දෙයි”² (The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2024).

සාහිත්‍යයෙන් ඉතිහාසයට වඩා ජීවිත පරිඥානය ලාඟා කෙරෙන අතර ඉතිහාසය විසින් ලබාදෙන්නේ නියත කරුණු ඉදිරිපත් කරන දැනුමක් වන අතර කිසියම් කළුපිත ප්‍රබන්ධයක් හෝ එතිහාසික ප්‍රවෘත්ති ඇසුරෙන් කළ නිර්මාණයකින් ද ඉදිරිපත් වනුයේ සාර්ථික සත්‍යය ම බව ය (පලිහපිටිය, අභයසුන්දර, ක්‍රිස්ටෝපර් සහ හෙට්‍රිජාරච්චි, 1985, ප. 46). මෙහි දී සේනානායකගේ ඉතිහාසයේ විෂයික නවකතා අධ්‍යයනය කිරීමේ දී නඳුනාගත හැකි ය.

-
2. And fidelity (which is in some cases only apparent fidelity) to historical fact. The work may deal with actual historical personages, as does Robert Graves's I, Claudio (1934), or it may contain a mixture of fictional and historic event, as does Franz Werfel's Forty Days of Musa Dagh (1934), which dramatizes the defense of an Armenian stronghold. More often it attempts to portray a broader view of a past society in which great events are reflected by their impact on the private lives of fictional individuals. Since the appearance of the first historical novel, Sir Walter Scott's Waverley. (1814), this type of fiction has remained popular. Though some historical novel, such as Lea Tolstoy's. War and Peace (1865 - 69), are of the highest artistic quality, many of them are written to mediocre standards. One type of historical novel is the purely escapist costume romance, which, making no pretense to historicity, uses a setting in the past to lend credence to improbable characters and adventures.

ඉතිහාස විෂයික තවකතා රචනා කිරීමේ දී සේනානායකගේ ප්‍රධාන පිළිබඳව විමසා බැලීමේ දී තුන ඉතිහාසකරණය කෙබඳ ආස්ථානයක පිහිටිමින් සිය තවකතා රචනා කළේ ද යන්න විමසීම වැදගත් වේ. ඉතිහාසයෙකුගේ කාර්යය කුමක් ද යන්න සාකච්ඡා කරන වොල්ටයේ පෙන්වා දෙන්නේ අපවාද ප්‍රවාරණයන් සහ නීරස දේ ප්‍රකාශ කිරීමෙන් වැළකිය යුතු බව සි (රණවිර, 2005, පි. 204). ඉතිහාසය යනු නියත සිදුවීම් මාලාවක් වන අතර ඒ පිළිබඳ තුන ඉතිහාසයෙක් තිරවුල් අවබෝධයක් මෙන් ම ප්‍රත්‍යක්ෂ දැනුමකින් යුත්ත විය යුතු ය. විශේෂයෙන් ම කළේනිතය හා ඉතිහාසය අතර සම්බන්ධය සේනානායකගේ කෘති අධ්‍යායනය කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි ය. සාහිත්‍යය හා ඉතිහාසය අතර සම්බන්ධය පිළිබඳ ව විමසීමේ දී ඇරිස්ටෝටල්ගේ කාචා ගාස්තුය (Poetics) කෘතියෙහි දී තවත් පරිච්ඡේදයේ එන කාචා ප්‍රත්‍යාය සහ එතිහාසික ප්‍රත්‍යාය යන මානංකාව යටතේ මෙසේ පෙන්වා දේ:

“කවියාගේ කාර්යය වන්නේ ඇත්ත වගයෙන්ම සිදු වූ දැ විස්තර කිරීම නොව සිදු වෙතැයි සැලකිය හැකි එනම් ඒ අවස්ථාව අනුව සිදුවිය හැකි හෝ සිදු වුවමනා දැ ඉදිරිපත් කිරීම ය. කවියාත් ඉතිහාස ලේඛකයාත් අතර ඇති වෙනස නම් කවියා පදන්‍යයන් ද අනෙක් තැනැත්තා ගදුයෙන් ද ලිවීම නොවේ. හෙයේබෝටස්ගේ කෘතියක් පදන්‍යයට නැගුව ද එය ඉතිහාස ග්‍රන්ථයක් ම වෙයි. ඉතිහාස කාර්ය හා කවියා අතර ඇති සැබැං වෙනස නම් පළමුවැන්නා සිදු වූ දැ පවසන අතර දෙවැන්නා සිදුවිය හැකි දැ පැවසීම සි. මේ හේතුව නිසා කාචා වචාත් දාරුණික ස්වරුපයක් හතනය කරන අතර ඉතිහාසයට වඩා උසස් තන්ත්වයක් දරයි” (ඇරිස්ටෝටල්, 2013, පි. 84).

ඇරිස්ටෝටල්ගේ ඉහත විග්‍රහයට යටත් ව කාචා ඉතිහාසයට වඩා දාරුණික අර්ථයක් ගැනෙයි. එට හේතු සාධක ලෙස ඔහු පෙන්වා දෙනුයේ ඉතිහාසය නියත කරුණු පමණක් දක්වන අතර කාචා ප්‍රත්‍යායට පූජාල් නිදහසක් උරුම වීම සි. තවකතා යනු මේ දෙකට ම අතර මැද පවතින්නකි (Hough, 2009, p. 151). මේ අනුව පෙනී යන්නේ බටහිර සාහිත්‍යයේ ඇතුළත් සංකල්ප පිළිබඳ සේනානායක දරු ඔහුට ම

අනනු වූ කියවීමක් ඇති බවයි. එය එම අනනු බව තව දුරටත් වටහා ගනිමු.

ග්‍රීක සාහිත්‍යය පිළිබඳ ව සේනානායකගේ ආකල්ප මැනවීන් පිළිබැඳු කරන කාතියකි. සාහිත්‍ය සේසන් (1957) බටහිර සාහිත්‍යය හා විවාරය කෙරෙහි ඔහු දක්වන අවබෝධය මෙම කාතියෙන් පිළිබැඳු වේ. ඇරිස්ටෝට්ල්ගේ කාච් ගාස්තුය කාතිය අධ්‍යයනය කළ හෙතෙම එම කාතිය හා හරත මුතිගේ නාච් ගාස්තුය කාතිය සංසන්දනය කරයි. එම සංසන්දනයෙන් පසු ඔහු මෙසේ පවසයි:

“පැරණි ලේකයෙහි විවාරකයන් අතරින් දෙදෙනෙක් ඉතා ප්‍රසිද්ධ ය. ඔහුන්ගේ එකෙක් ඇරිස්ටෝට්ල් ය. ඔහු ක්‍රිස්තු වර්ෂට පෙර සතර වන ගත වර්ෂයෙහි ග්‍රීසියේ විසුවේ ය. අනෙක් විවාරකයා හරත ය. ඉන්දියාවේ විසු ඔහු ජ්‍වත් වූයේ ඇරිස්ටෝට්ල්ගේ කාලයට ගතවර්ෂ තුන හතරකට පසු ව යයි සිතිය හැකි ය. මේ දෙදෙනා මෙතෙක් පැවත එන පොත් දෙක ලියුහ. ඇරිස්ටෝට්ල්ගේ පොත කාච් ගාස්තුය නමින් හඳුන්වනු ලැබේ. නමින් එසේ වුව ද එය ප්‍රධාන වශයෙන් ලිවිවේ දාග්‍ය කාච් අරහයා ය. ඔහු දාග්‍ය කාච්යෙහි ගැබුවන කතාව විභාග කොට දැක්විය” (සේනානායක, නවකතා කළාව, 2011, පි. 8).

ඇරිස්ටෝට්ල් දාග්‍ය කාච් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් අංග දෙකක් පවතින බව පෙන්වා දුන්නේ ය. එනම් ප්‍රත්‍යාවර්තනය හා ප්‍රත්‍යාහෘදාය යනුවෙනි. ප්‍රත්‍යාවර්තනය නම් කතාවේ මුළු භාගය සි. මෙයින් හඳුනා ගැනෙන්නේ කුමයෙන් ආවරණය වී ආ සිද්ධී මාලාවක් ආපසු පෙරලිමෙන් කතාව සංකීරණ වීම හෙවත් අනපේක්ෂිත ගැටලු මතු වීම සි. නොමැති නම් කතාවේ නොයෙක් කරැණු එක් කිරීමෙන් පැටවීමකට හෙවත් සංකීරණත්වයට පත් කිරීම සි. මෙම පැටවීම සහගත සංකීරණත්වයේ කතාව අවසානයේ ලිහිම හෙවත් පුර්වාපර සන්ධි ගැළපීම ප්‍රත්‍යාහෘදාය තුළින් සිදු කෙරේ. මේ අනුව කථාවේ සංකීරණ කොටසක් ලිහිණු කොටසක් එකට සම්බන්ධ කිරීම විපරයාසය නමින් ඇරිස්ටෝට්ල් පෙන්වා දේ. හරත විසින් රවනා කරන ලද කාතිය නාච් ගාස්තුය වන අතර එම කාතිය ද දාග්‍ය කාච් පිළිබඳ ව අදහස් දක්වයි. එහි දී දාග්‍ය කාච්යෙහි තිබිය යුතු අංග හයක් පිළිබඳ ව හරත පෙන්වා දේ. ඒ අනුව යමින් මෙම

කෘති ද්විත්වය සන්සන්දනාත්මකව අධ්‍යායනය කරමින් සේනානායක පෙන්වා දෙනුයේ හරත හා ඇරිස්ටෝටල් යන දෙදෙනා ම ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් සමාන වන බවයි. ඔහුගේ මෙබදු ගාස්ත්‍රීය විග්‍රහයක් හරහා ප්‍රකට වන්නේ බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප මෙන් ම පෙරදිග සාහිත්‍ය විෂය පිළිබඳවත් පැවති අවබෝධය යි.

සේනානායක සාහිත්‍ය සම්බන්ධයෙන් තම නිර්මාණාත්මක හා විවාරාත්මක පදනම බටහිර සාහිත්‍ය ඇසුරින් ගොඩනගා ගත් ආකෘතිය ඔහුගේ සෙසු විවාර කෘති ඔස්සේ ද විමසා බැලිය හැකි ය. සාහිත්‍ය විග්‍රහය (1961) මේ සඳහා ගත හැකි තවත් නිදසුනකි. මෙහි දී සාහිත්‍යයේ තථිතාව, කථා පරිසරය මනුෂ්‍යවාදය, සාහිත්‍ය අංග, සාහිත්‍ය වර්ග, මිනිස් ගතිය ආදි තේමා යටතේ පරිවිෂේද සැලැස්ම සකස් කොට තිබේ. ඒ අනුව ස්වාධීන බුද්ධිමතකු ලෙස ගොඩනැගීමේ දී ඔහු විසින් පුරුෂ පුහුණු කළ ගික්ෂණයන්, සංයමයන් මගින් සාහිත්‍යය, දුරුනය සමාජය හා සංස්කෘතිය ආදි විවිධ විෂයයන් පිළිබඳ තියුණු පරිදානයක් උරුම කරගැනීමේ අවකාශය සැකසුණි.

සාහිත්‍ය විග්‍රහයේ දී හෙතෙම නවකථා කළාව කාතියෙන් ඇරුණු විවාරාත්මක ගමන තවත් ඉදිරියට රැගෙන යයි. පෙරදිග හා අපරදිග සාහිත්‍ය රවනෝපතුම ගැන කුලනාත්මකව විමසයි. අපරදිග මහා කාච්‍යා පිළිබඳ ව මෙහි දී විශේෂ අවධානයක් යොමු කෙරෙයි.

“මම පැරණි බොහෝ සිංහල පොත් කියවුවෙමි. එසේ ම ඉන්දියාවේ ඉතිහාසයේ සමාජ තත්ත්වයන් පිළිබඳ ඉංග්‍රීසි පොත් ද කියවීමි. මා කුඩා කළ ජාතක පොතක් සද්ධරුමරත්නාවලියත් නැවත නැවත කියවුවෙමි. මේ කියවීම තිසා පැරණි ඉන්දියාව පිළිබඳ නවකථාවක් ලියන්නට මගේ සිතෙහි කළෙක සිට ම අදහසක් තිබූණි. එහෙයින් ජාතක පොත, සද්ධරුමරත්නාවලිය වැනි පොත්වල එන තොයෙක් කරුණු ලකුණු කොට තැබුවෙමි. ඒවා ඉන්දියාවේ බුදුන්ගේ කාලයෙහි හෝ රැට පෙර කාලයෙහි සිරිත් විරිත්, ඇඹුම් පැළදුම්, යාන වාහන දේශපාලනය, වෙද හෙදකම්, ගෙදරදාර ජ්විතය ආදිය ගැන ය. මම ඒවා අකාරාදී ක්‍රමයට ලිපිගොනුවල ලියා තැබීමි. ආහාර ගැන දත් යුතු කළ ආහාර යන ව්‍යවහාර මේ ලිපි ගොනුවක පෙරලිමි. ජාතක පොත,

සද්ධරුමරත්නාවලිය, අමාවතුර, ධරම පුද්ගිකාව ආදි පොත්වලට වෙන වෙන ම ලිපි ගොනු තිබේ. මෙසේ කරුණු රස්කිරීමට ඉංග්‍රීසි ඉන්ඩියාන් යන වචනය හාවිත කරනු ලැබේ” (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර, 2020, පි. 22).

සමස්තයක් වශයෙන් සේනානායකගේ සාහිත්‍යය කෘති අධ්‍යායනය කිරීමෙන් බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප පිළිබඳ ව පමණක් නොව ලේඛන ගෙලිය හා සාහිත්‍යයක විධිතම පවා බටහිර ආභාසයෙන් ගොඩනැගුණු බව කැඳී පෙනෙයි. පූර්ව දත්ත නිරික්ෂණය කිරීමෙන් ඇරිස්ටෝටල් වැනි ග්‍රික වින්තකයන් සාහිත්‍යය සම්බන්ධයෙන් පළ කළ සංකල්ප ද ඉලියඩි ඔබිසි වැනි මහා කාච්‍යාන්ගේ බලපෑම ද ඔහුගේ කෘති තුළ දක්නට ලැබේ. එ මෙන් ම ග්‍රික නාච්‍යකරුවන්ගේ නාට්‍ය නිර්මාණවල යොදා ගත් ගෙලිය ඔහුගේ නිර්මාණ කෘත්වල මෙන් ම සාහිත්‍ය සංකල්ප විග්‍රහ කිරීමේ දී යොදාගත් ආකාරය හඳුනා ගත හැකි ය. ප්‍රංශ සාහිත්‍යය තුළ විශේෂයෙන් එම්ල් සේලා, ගිස්ට්‍ර්‍යල් ප්ලෝර්බර්, ගිඳ මේපසාං, ඒච්චා ඇලන් පෙර් ආදි සාහිත්‍යකරුවන්ගේ සාහිත්‍යය කෙරෙහි සේනානායකගේ අවධානය ප්‍රබලව යොමු වී ඇත.

“ඒච්චා ඇලන් පෙර් මා කෙරෙහි බොහෝ සෙයින් බල බලපෑ කෙටිකතාකරුවෙකු බව මෙහි කියන ලද්දේ ය. මගේ ඇතැම් කරාවල මේ බලපෑම බෙහෙවින් දැක ගත හැකි ය. මගේ නිධානය නමැති කෙටිකරාව එවැන්නකි. ඒච්චා ඇලන්පෙර් අසාමාන්‍ය වින්ත තත්ත්වය විස්තර කිරීමට ප්‍රිය කරයි. නිධානය ද එවැනි වින්ත තත්ත්වයක් විස්තර කරන්නේ ය” (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර, 2020, පි. 170).

ස්වාධීන බුද්ධිමතකු ලෙස සේනානායක ගොඩනැගීමේ ද පෙරදිග මෙන් ම අපරදිග සාහිත්‍ය මූලයන් කෙරෙහි ඔහුගේ අවධානය යොමු වූ අතර ඔහුගේ සමස්ත සාහිත්‍යය කෘති අධ්‍යායනය කිරීමේ දී අපරදිග (බටහිර) සාහිත්‍යය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමුව ඇති බව පෙනී යයි. සේනානායක සාහිත්‍යකරුවනු වශයෙන් සිංහල සාහිත්‍යයට යොමු වන මූල් කාලීන ව බටහිර සාහිත්‍යය සිංහල සාහිත්‍යයට හඳුන්වාදීමේ නව ප්‍රබෝධයක් ඇති වූ යුගයකි.

මෙබදු පසුබිමක බටහිර සාහිත්‍යය උත්කර්ෂයෙන් වරණනාටට ලක් කරන අතර තවදුරටත් සිංහල කළා ක්ෂේත්‍රයට ප්‍රවේශ වන නව කළාකරුවන්ට බටහිර සාහිත්‍යය යුතු බවද අවධාරණය කොට දක්වයි.

“බටහිර කළාකාරයෝ මගේ සිත අහිමානයෙන් හා ගොරවයෙන් පුරවති. ඔවුනු මගේ ලග නැයෝ වන්නේය. සියලු කළා නිරමාණ මුළු මනුෂ්‍ය වර්ගයාටම අයිති හෙයිනි. ඔවුනු අප සියල්ලන් ම උරදසා දුක් වින්දුශ්‍ය ය. මට විරයන් වන්නේ සටන් බිමෙහි දිවි පිළු ඇතැමි පුද්ගලයන් පමණක් නොට නිශ්චලිද ව තම ජීවිත කැප කළ මේ පුද්ගලයෝ ද මහා විරයෝ වෙති. එවැනි පුද්ගලයෝ අප රට කිසි කළක විසුනු දැ යි මම නො දනිමි. සමහර විට අපේ රටෙහි නොයෙක් කැටයම් කළ ගෘහ නිරමාණ කළ කළාකාරයන් අතර එවැන්නවුන් සිරින්ට ඇතැ යි සිතම්. මම මගේ මුළු ජීවිතයෙහි ද ම බටහිර සාහිත්‍ය කළාගාරයන් ගැන පොත පත කියවා ඔවුන් අනුගමනය කරන්නට වැයම් කළේමි. මතු පහළ වන සිංහල කළාගාරයන්ට ද මේ බටහිර කළාකාරයෝ ආදර්යයක් වෙතවා යි පතම්” (සේනානායක, විනි විදිම් අදර, 2020, පි. 210).

සේනානායකගේ සාහිත්‍ය භාවිතය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් හා ඔහුගේ ම ආත්මභාෂණ ලෙසින් ඉදිරිපත් කෙරෙණ යම් යම් කරුණු අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ පොදුවේ පෙරාපරදිග සාහිත්‍යය ඇසුරෙන් පෝෂණය ලැබූව ද බටහිර සාහිත්‍යය කෙරෙහි සුවිශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීමට පෙළඳී ඇති බව යි. මෙම පසුබිම තුළ සිට සේනානායක ඉතිහාස විෂයයික නවකතා රවනා කිරීමට යොමු වූ ආකාරය හඳුනා ගත හැකි ය. පැරණි භාරතීය සමාජය ද ඔහුගේ ඉතිහාස විෂයයික නවකතා සඳහා අත්දැකීම් ලෙස යොදා ගැනුණු ද එහි වරිත නිරුපණය, ආකෘතිය, වාර්ග ගෙශලිය ආදි සියලු ශිල්පීය ප්‍රයෝග සියල්ල ම පාහේ මූලික වශයෙන් බටහිර සාහිත්‍යය ඇසුරෙන් යොදා ගැනීමට යොමු වී තිබේ. ඒ අනුව ඉතිහාස විෂයයික නවකතා රවනා කිරීමේ ද බටහිර සාහිත්‍යයේ ආභාසය නිරුපණය වන්නේ කෙසේ ද යන මූලික අධ්‍යයනය මේධා, වාරුමුඩ, මුදුපාණි හා වරදත්ත යන නවකතා ඇසුරෙන් සාකච්ඡාවට ලක් කෙරේ.

සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා පිළිබඳ ව අධ්‍යයනයය
කිරීමේ දී නවකතාවේ මූලිකාරු ලෙස වරිත නිරැපණය, ආකෘතිය,
භාෂාව ආදි ලක්ෂණ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් සේනානායකගේ
යොදාගත් ප්‍රවේශය ඔස්සේ ඔහුගේ නවකථා කළාව (1946), සාහිත්‍ය
ධර්මතා (1963), සාහිත්‍ය විශ්‍රාශය (1961) ආදි කාති හරහා හඳුනාගත
හැකි ය. පොදුවේ නවකතාව ඇතුළු සමස්ත සාහිත්‍ය කතිකාවට
මුහුගේ ඇති දායකත්වය ගොඩනැගීමේ දී බටහිර සාහිත්‍යයේ ආභාසය
ලැබුව ද අපගේ පර්යේෂණයේ මාතෘකාව සේනානායකගේ ඉතිහාස
විෂයික නවකතා වෙත සිමා වන නිසා ම එම නවකතා පිළිබඳ ඔහුගේ
ආස්ථානය විශ්‍රාශයට ලක් කිරීමට මෙහි දී අප්පේක්ෂා කෙරේ.

සේනානායක ඉතිහාස විෂයක නවකතා (Historical Novel)
හඳුනාගන්නේ ඉතිහාස නවකතා (සේනානායක, සාහිත්‍ය විශ්‍රාශය,
1998) යනුවෙනි. ඔහුගේ මෙම ප්‍රවේශය තුළ ඉතිහාසය පිළිබඳ පුරුණ
විනිශ්චයකින් යුතු ව රෝ අයත් මිනිසුන්ගේ හා සමාජ පරිසරය ද
සංස්කෘතිය ඇතුළු ආවාර විධි, ධර්මතා ඉතිහාසය තුළ ක්‍රියාත්මක වූ
ස්වභාවය අධ්‍යයනය කරමින් රවනා කෙරෙන ප්‍රබන්ධමය ගුණයෙන්
යුත්තව වූ ඉතිහාස විෂයික නවකතා රවනා කිරීම සඳහා යොමු වූ
ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. ජී. ඩී. සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයික
නවකතා සඳහා පසුබීම් වූයේ පුරාණ භාරතීය පුහු සමාජය සි. කාල
හා අවකාශය වශයෙන් මෙම නවකතා එතිභාසික ප්‍රවේශක් තුළ
ගොඩනැගුණ ද වරිත නිරැපණය තුළ තුළතනවාදී ලක්ෂණ හඳුනා ගත
හැකි ය. ‘මෙධා’ නවකතාව තුළ මෙධා, සේම, උපදත්ත, සුගුත්ත,
රේණුක ආදි වරිත නිරැක්ෂණයට ලක් කිරීමෙන් මෙම කත්වය හඳුනාගත
හැකි ය. ‘මෙධා’ නවකතාව තුළ මූණගැසෙන ‘මෙධා’ නම් ප්‍රධාන
වරිතය සේම නම් දන්වතකුගේ බිරිද සි. ඇය කුළු ස්වභාවයෙන් යුතු
ගැහැනියක ලෙස නවකතාව ආරම්භයේ නිරැපණය කෙරේ. ඇගේ
විත්ත වෙතසික ස්වභාවය නිරැපණය කරන සේනානායක ඇගේ
වරිතය වර්තමාන සමාජයේ මධ්‍යම පාන්තික කුටුම්භ සංස්ථාවක
වෙසෙන ස්ත්‍රීයක ලෙස ගොඩනගයි. උපදත්තගේ දියණිය වන
කපිලානී සාහනය කරවීමෙන් පෙනී යන්නේ ඇය තම දරුවන්ගේ
උන්න්තිය වෙනුවෙන් ඔනැම සාපරාදී ක්‍රියාවක නිරත වන බව සි.

සේනානායකගේ නවකථාකරණය විමසා බැඳු විට කැපී
පෙනෙන කාරණයක් වන්නේ ස්ත්‍රී වරිත ප්‍රධාන වරිත ලෙස හෝ

බලපැමි සහගත වරිත ලෙස ගොඩනැගීමයි. මේදා, මුදුපාණි වැනි නවකථාවල පමණක් නොව පිරිමි වරිත ප්‍රධාන වරිත ලෙස තෝරාගත් වාරුමුඛ, වරදත්ත වැනි නවකථාවල ද ස්ත්‍රී වරිත සුවිශේෂ කාර්යයක් ඉටු කරයි. සේනානායකගේ මෙම වරිත ගොඩනැගීම ගැන මහු තම ජීවිත කරාවක දී පවසන්නේ ගෙඹ්පියරගේ නාට්‍යවලින් ලද ආභාසය ඒ ගොඩනැගීම වෙත බලපැමි එල්ල කළ ආකාරය යි. තම නවකථාවල ස්ත්‍රී වරිත බහුල වීම ගැන පාඨකයෙක් ඇසු ප්‍රශ්නයක් මුල් කොට ගනිමින් මෙම සංචාදය ගොඩනගතන සේනානායක එහි දී තම නිරමාණ ගැන පවසමින් ගෙඹ්පියරගේ නාට්‍ය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරයි. මෙම සාකච්ඡාව සේනානායකගේ සාහිත්‍ය විවාර සමග ද සම්බන්ධ කර ගනිමින් එක් කතිකාවක කොටසක් ලෙස සලකා බැඳීය හැකි ය. ඒ අනුව බටහිර ග්‍රේෂ්‍ය නවකථා කෘතියෙහි ඇතා කැරුණිනා හා එමා බොටාරි නවකතා දෙක පිළිබඳ මහු පවසන අදහස් ද මෙහි ලා සැලකිල්ලට ගත හැකි ය. ගෙඹ්පියරගේ නාට්‍යය මෙන් ම එම නවකථා දෙක තුළ ද ස්ත්‍රී භූමිකාව ප්‍රබල වෙයි. සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යයේ ස්ත්‍රීන් පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කිරීමේ දී පවා බටහිර නවකථා සමග සංසන්දනය කිරීම සේනානායකගේ කුමවේදය බව නවකථා කළාවේ ඇතුළත් පහත සාකච්ඡාවෙන් පෙනී යයි.

"පටාවාරා කතාව තෝර්මස් හාර්ඩ් නමැති ඉංග්‍රීසි නවකථාකාරයාගේ Tess of D'Urevilles නමැති දිග නවකථාව සිහි ගන්වයි. පසු ව පටාවාරා යන නමින් ප්‍රසිද්ධ වූ මේ සිවුම බුද්ධියට වඩා ආකාවන්ට වහල් ව ක්‍රියා කරන හොඳ හදවතක් ඇති ගැහැනියකි. තෝර්මස් හාර්ඩ්ගේ නවකථාව ද එවැනි තරුණීය විපත් පෙළකට මුහුණ පැ සැරි කියන්තෙකි. ඇතැම් විට මිනිස්සුන්ට පිළිවෙළින් විපත් පෙළකට මුහුණු පාන්නට සිදු වෙයි. මෙසේ විපත් වැළ නොකැඩී පැමිණෙන සැරි, සලකන කෙනෙක් එසේ විපත් පැමිණෙන්නේ කරුමය නිසා යයි කියති. විපත්වලට හේතුව දෙවියන්ගේ නියමය ය යි තවත් කෙනෙක් කියති. කරුමය හෝ කිසි දෙවියකු හෝ ඇති බව නො සලකන්නේ හේතුව වශයෙන් ලොකික කරුණු දක්වති. හේතුව කුමක් වුවත් ඇතැම් විට මිනිසුන්ට විපත් වැළකට මුහුණ පාන්නට සිදුවන බව ද විපත්වලට

මුහුණ පාන්තවුන් දුකින් ගැලවෙන්ට කරන උත්සාහය
බොහෝ විට තිෂ්ටිල වන බව ද සාමානුයෙන් මෙසේ
විපත්වලට මුහුණ පැමට සිදුවන්නේ බුද්ධියට වඩා
හැරිම විසින් මෙහෙයුණු ලබන්නවුන්ට බව ද සත්‍යයකි.
පටාවාර කරාව ද තෝමස් හාර්ඩිගේ කරාව ද ප්‍රකාශ
කරන්නේ මේ සත්‍යය ය. සද්ධර්මරත්නාවලිය පටාවාර
කරාව කියන්නේ ජීවිතයෙහි අත්දැකීම තිසා පැසුණු
බුද්ධිය ඇත්තකු ජීවිතය නම් මෙසේ ය යි අකම්පිතව
විස්තර කරන්නාක් මෙනි. එහෙත් තෝමස් හාර්ඩි තම
කරාව කියන්නේ ජීවිතයෙහ දුක් පිඩා දැක කම්පිත වූ
ගැහැනියක් විලාප තගන්නාක් මෙනි” (සේනානායක,
නවකතා කළාව, 2011, පි. 637).

එ මෙන් ම සන්දර්භය, වරිත නිරුපණය, ගෙයලිය ආදි සාහිත්‍ය
කෘතියක මූලික ව්‍යුහය පරීක්ෂා කිරීමේ දී බොහෝ විට හෙතම බටහිර
සාහිත්‍ය කතිකාව තුළින් උකහා ගන්නා දැනුම බහුල ලෙස උපයෝගී
කොට ගනියි. නිදුෂුනාක් ලෙස නවකරා කළාව කෘතියේ දී පළමු
පරිවිශේෂය විමසා බැලිය හැකි ය. එහි දී කරා කළාවේ විවිධ පාර්ශ්ව
ගැන සාකච්ඡා කරමින් ඔහු කාලීදාසගේ ගාකුන්තලය මෙන් ම පෙරදිග
ප්‍රකට වූ උපදේශ කරා ඇතුළත් ගුන්ථයක් වන හිතෝපදේශයේ
ඇතුළත් කරාවක් ද සාකච්ඡා කරන අතර මග ඒවා ගිද මෝපසන් හා
ඇත්තටන් වෙකොන්ගේ කෙටිකතා සමග සංසන්දනාත්මකව විමසා
බලයි.

සම්භාව්‍ය සිංහල ගදා සාහිත්‍යය තුළ තිබෙන වඩාත් ප්‍රවලිත
කරා සංග්‍රහ දෙක වන ජාතක පොත හා සද්ධර්මරත්නාවලිය බටහිර
කෙටිකතා නිර්මාණ සමග සමාන්තර ලෙස ගෙන සාකච්ඡා කරන
මුහු මෙසේ පවසයි:

”ජාතක පොතෙහිත් සද්ධර්මරත්නාවලියෙහිත් ඇතැමි
කරාවල එන අදහස් හා වස්තු සුදුසු වන්නේ කෙටිකතා
නොව දිග කරා ලියන්නට ය” (සේනානායක, නවකතා
කළාව, 2011, පි. 77).

සම්භාවය සිංහල සාහිත්‍යයෙහි ගැබුවන කතා කළාව නුත්තන
කෙටිකරාවේ ආකෘතික පාර්ශවය සමග සස්දන මුහු එබදු නිගමනයක
එළුමේ. තව ද පෙරදිග දැනුම පද්ධති විමර්ශනයේ කිරීමේ දී සැම

විට ම තුතන දැනුම් පද්ධතිවල ප්‍රබල ආලෝකය ලබා ගැනීම ඔහුගේ විධිතමය යි. පහත උදාහරණ ඒ සඳහා පෙන්වා දිය හැකි ය:

“පැරණි ඉන්දියාවහි ප්‍රධාන කාච්‍රා ශතරක් පහළ විය. මේ වාදවල හරය වූයේ මනෝවිද්‍යාවයි” (සේනානායක, සාහිත්‍ය දරුණු සිතුවිලි, 2018, පි. 73).

“හොඳ නරක පිළිබඳ හැගුමට අපි බොහෝ දෙන ඉංග්‍රීසි ව්‍යවහාරයට අනුව හඳුය සාක්ෂිය යයි ද මනෝවිද්‍යායුයේ උත්තර ආත්ම හැරීම යයි ද කියති” (සේනානායක, සාහිත්‍ය දරුණු සිතුවිලි, 2018ල, පි. 47).

එමෙන් ම තමා එළිභාසික නවකථා රචනා කිරීම සඳහා ජාතක පොත සද්ධර්මරත්නාවලිය ආදිය දිගු කාලීන ව කියවා ක්‍රමානුකූල ව විශාල තොරතුරු සංඝිතාවක් එක් කළ බව පවසන ඔහු අවසානයේදී පෙන්වා දෙන්නේ එම තොරතුරු සාහිත්‍ය නිර්මාණකරණය සඳහා යොදා ගැනීම පිණිස තුතන ඩික්ෂණයන්ගෙන් ලද ආහාසය යි:

“මා මේ පොත් දෙකන් (ජාතක පොත හා සද්ධර්මරත්නාවලිය එම පොත් දෙකයි.) උගත්තේ එළිභාසික සමාජයක් පිළිබඳ කරුණු පමණක් නොවෙයි ඒ සමාජය ආර්ථික කරුණු දේශපාලනය අධ්‍යාපනය ආදියෙන් අපේ සමාජයට වෙනස් ය. මිනිසුන්ගේ රුවී අරුවීකම් ක්ලේඥයන් ප්‍රකාශයට පත්වන අයුරු ආදිය සමාජයට අනුව වෙනස් වෙන බව මානව විද්‍යායුයෙන් සමාජ විද්‍යායුයන් හා මනෝවිද්‍යායුයෙන් පෙන්වාදෙනි විද්‍යායුයෙන් පෙන්වා දෙති” (සේනානායක, සාහිත්‍ය දරුණු සිතුවිලි, 2018, පි. 27).

මේ අනුව සේනානායක තම සාහිත්‍ය වින්තනය නිර්මාණය කරගැනීමෙහි ලා පෙරදිග හා සම්භාවය සිංහල සාහිත්‍යයේ යූන මිමෙසාව උපයෝගී කොටගත් නමුත් ඒ සැම අවස්ථාවක ම පාහේ එම යූනය ප්‍රායෝගික හාවිතයට මග පෙන්වාලීම සඳහා බාහිර දැනුම් පද්ධතිය ද උපයෝගී කොටගත් බවයි.

‘වාරුමුඛ’ නවකතාවේ වාරුමුඛ යනු මහ සිටු තනතුරු ලබා ගැනීමේ අරමුණින් තම පියා හට වස පානය කරවා පසු කාලීන ව එය හෙළි වූ පසු එම වස ම කා දිවි නසා ගත් පුද්ගලයෙකි. බලය

නිසා පුද්ගල වරිත පරිභාතියට පත්වීමත් ඒ තුළ ඔවුන්ගේ විත්ත ස්වභාවයන් ක්‍රියාත්මක වන ආකාරයන් සේනානායක විසින් සියුම් නිරික්ෂණයට ලක් කෙරේ. ඔහුගේ සැම ඉතිහාස විෂයික නවකතාවක ම මූණැශෙන සැම පුරුෂ වරිත මෙන් ම ස්ත්‍රී වරිත මෙන් විශ්ලේෂණාත්මක පදනමක තබා රවතා කිරීමට යොමු වී ඇති ආකාරය එම වරිතයන්ගේ වෙතසික ස්වභාවය නිරික්ෂණය කිරීමෙන් හඳුනාගත හැකි ය. නවකතා තුළ ගොඩනගන සැම වරිතයක ම විත්ත ස්වභාවය නිරුපණය කිරීමට පුරුවයෙන් ඒ වරිතයන්ට අදාළ බාහිර ස්වභාවය හඳුන්වා දීමට යොමු වෙයි. ඒ ඔස්සේ පාඨකයා තුළ ඒ වරිතය පිළිබඳ පුරුව නිගමනයන් ගොඩනැගීම අරමුණෙනි. ‘මේධා’ නවකතාව තුළ ආරම්භයේ මේධාගේ වරිතය ආත්මාර්ථකාම් කුරු වරිතයක් ලෙස නිරුපණය කළ ද නවකතාව අවසානයේ ඔහු ඇගේ වරිතය රට භාත්පස ප්‍රතිචිරදේද වරිතයක් ලෙස ගොඩනග සි. ඒ හරහා ඔහු පාඨකයා එම වරිත පිළිබඳ ගොඩනගාගත් පුරුව නිගමනයන් බිඳ දමා වෙනස් ම මානයක් වෙත රැහෙන යයි. ‘මුදුපාණි’ නවකතාව තුළ මුදුපාණිගේ වරිතය ද නවකතාව තුළ මෙහෙය වනුයේ ද ඉහතාකාරයෙනි. මෙය අනුව ඔහුගේ වරිත නිරුපණයෙන් මෙන් ම නවකතාවල ආකෘතිය වඩාත් සම්පූර්ණ වනුයේ බටහිර නවකතාවේ මගයි.

මේධා, මුදුපාණි වැනි නවකරාවල පසුවීම, වරිත ආදිය මුළුමනින් ම පෙරදිග සමාජය මත ගොඩනැගී ඇතත් එම වරිත ජාතක පොත, සද්ධරුමරත්නාවලිය වැනි කාතිවල ඇතුළත් ස්ත්‍රී වරිතවලට වඩා ලංචිතන්නේ තුළ බටහිර යථාර්ථවාදී නවකරාවල නිරුපණය වී ඇති ස්ත්‍රී වරිතවලට ය. එයට හේතුව වන්නේ එම වරිත ගොඩනග ඇත්තේ භා විකාසනය කොට ඇත්තේ පැරණි කරා කළාවේ සන්දර්භය තුළ තො ව තුළතන යථාර්ථවාදී නවකතාවේ සන්දර්භය තුළ වීම නිසා ය. තුළතන පෙරදිග උසස් නවකරා ගෙන බැඳු විට (නිදුසුනක් වශයෙන් රැවින්දුනාත් ටාගෝර්ගේ ගේරා, විහුති හුෂණ බන්දෙස්පාද්‍යයගේ අපු ත්‍රිත්වය) පවා පෙනී යන්නේ එම කෘති පෙරදිග අත්දැකීම් මත රවතා වූ නමුත් ශිල්පීය වශයෙන් බටහිර යථාර්ථවාදී නවකරාව අනුගමනය කළ ආකාරය සි. මේ අනුව පෙනී යන්නේ සේනානායක බටහිර යථාර්ථවාදී නවකරාවේ මූලධර්ම තම එළිභාසික නවකරාවල දී භාවිත කළ ආකාරය සි.

“නවීන නවකතාකාරයා බාහිර ලෝකයේ සිදුවීම්වලට වඩා මිනිසුන්ගේ විත්තාහ්න්තරය විස්තර කිරීමට තැක් කරයි. දිග ගදු කතාව නවකතාව යන නමින් හැඳින්වීම ආරම්භ වූයේ ජීවිතය විස්තර වන ලෙස කතා ලිවීම ආරම්භ වූ පසු ය” (සේනානායක, නවකතා කළාව, 2011, පි. 21).

සේනානායක නවකතා රචනා කිරීමේදී පෙන්වූ විවක්ෂණ භාවය ‘නවකතා කළාව’ කෘතිය ඔස්සේ හඳුනාගත හැකි ය (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර, 2020, පි. 21). ඔහුගේ ‘නවකතා කළාව’ කෘතිය තුළ ඔහු නවකතාවක ආකෘතිය, වරිත නිරුපණය ආදි ශිල්පීය ලක්ෂණ පිළිබඳ ප්‍රාථමික විග්‍රහයක නිරත වේ. විශේෂයෙන් ම වරිත නිරුපණය තුළ ඔහු බටහිර නවකතාකරුවන් ගත් ප්‍රවේශය ඔහු පෙන්වා දේ. එමත් ම ‘බටහිර ග්‍රෑෂ්‍ය නවකතා’ (1960) නමැති කෘතිය මගින් බටහිර නවකතාකරුවන්ගේ නිර්මාණ පිළිබඳ ඔහු සිදු කරන විවරණය තුළ නවකතාව භා නවකතාවේ අංග පිළිබඳ පාථ්‍රල අවබෝධයකින් යුත්ත වූ බව පෙනේ. විශේෂයෙන් ම බටහිර නවකතාකරුවන් යොදාගත් ශිල්පීය තුම පිළිබඳ තුළනාත්මක විවරණය ඔහු විසින් සිදු කෙරේ. මේ හරහා ඔහුගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා ගොඩනැගීමේ පසුව්ම සැකසී ඇති ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. සේනානායක බටහිර නවකතාවල ආභාසය ලබමින් ඉතිහාස විෂයික නවකතා රචනයේදී යොදාගත් අවස්ථා සන්සන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් හඳුනාගත හැකි ය.

“අද රජුට පිටුපස හරහා ගැහැණුන් සමග කතා කරන විටද ඇගේ සිත යොමු වී ඇත්තේ රජු කෙරෙහි ය. එට එක් හේතුවක් ඇගේ සිතෙහි ඔහු පිළිබඳව වරින් වර මතුවන අරගලයක් ඇති වීමය. රජු භා ආගුය කරන්නන්ට තමා තුළ මහත් ආභාවක් ඇතැයි ඇ සිතයි. එ අවස්ථාවේදී පමණක් නොව ඇ දැකින සැම විටම ඔහු ලෝෂ බැල්මෙන් තමා දෙස බලන බව ඇ දන්නිය” (සේනානායක, මුද්‍රාපාණි, 2001, පි. 11).

ලියෝ වෝල්ස්ටොයිගේ ‘අනා කුරතිනා’ නවකතාවේ එන ඇනා සහ රෝස්ස්ටිගේ ප්‍රේමය තුළ ඇනාගේ සිතුවිල ක්‍රියාත්මක

වන ආකාරය මූදුපාණිගේ සිතුවිලිවල ස්වභාවය නිරුපණය කිරීමේ දී සේනානායක යොදා ගන්නට ඇතැයි අනුමාන කළ හැකි ය.

“වදනකුදු නොතැපෙලා ඇ ඔහු දෙස මොගොතක් බලා සිටියා ය. ඔහු ආලෝකයට පිටුපා සිටියත් ඇ ඒ මූහුණෙන් දැසෙන් හැගුම් දුටුවා ය. දුටුවා යැයි ඇ ඇයට සිතුණේ ය. පෙරදා ඔහු ඇය දෙස බලා සිටියේ ද ගොරවය හා ප්‍රජාසාව මුසු බැල්මෙන් ය. ඇය විශිකාත වී ගියේ ඒ බැල්මෙන් ය” (ටෝල්ස්ටෝයි, 2006, ප. 100).

ඩී. ඩී. සේනානායකගේ නවකතා රචනයේ දී වරිත නිරුපණය පිළිබඳ ව තවදුරටත් විමසා බැලීමේ දී කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් නම් පුද්ගල වරිතයන්ගේ විත්ත වෙතසික ස්වභාවය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය ඔහු නිරුපණය කරන ආකාරය ය. එහි දී ඔහු විසින් මත්‍යාච්ඡලේෂණාත්මක ප්‍රවේශයක් හරහා එම වරිත නිරුපණය කිරීමට සලස්වයි

“කුණාවුව හැම් සැටි ඇසු කළ ඔහු තුළ තැනිගැන්මක් ඇති විය. තම නැව ගල් පරය පසු කළ බව ඇසු කළ සතුටක් පහළ විය. අනික් නැව ක්‍රමයෙන් ගල්පරයට ලං වන විට බයක් පහළ වූයේ ය. නැව කැඩී මිනිසුන් මූහුදුබත් වූ බව ඇසු විට අනුකම්පාවක් හටගත්තේ ය. මේ හැගිම හා මිගු වූ තවත් හැගිමක් ඔහු තුළ පහළ වී ය. එය අනික් නැව කැඩී විනාශ වී යන සතුටකි. මහ නැවියා කතාව අවසන් කළ විට, ඒ සතුට බෙහෙවින් වැඩි විය. තමා තුළ සතුටක් ඇත යන අදහස ඔහුට අප්‍රසන්නය. ඒහෙයින් එය කෙරෙහි සිත යොමු කරන්නට ඔහු අකැමැති ය. වෙනත් රටක තමා නොහඳුන දිල්පියකුගේ මරණය ගැන අසා ‘අයියෝ’ යි කි ඔහු තමා දන්නා හඳුනන්නකුගේ නැවක නැවියන් මූහුදෙහි ගිලි මල බව අසා කම්පා නොවී ය” (සේනානායක, මේධා, 2014, ප. 40).

සේනානායක බටහිර ගොඩනගුණ මත්‍යාත්මක ප්‍රවේශය වරිත නිරුපණය තුළ යොදාගත් ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. වරිත තුළ ක්‍රියාත්මක වන ද්වීරුපතාව ඔහු ගොඩනගන සැම ප්‍රධාන වරිතයක් තුළ ම ගැබුව පවතී. සිතෙහි ඇති වන ඒ විත්ත ගැටුම

පුද්ගල අවිද්‍යානයේ සැගව පවතින ධර්මයන් ක්‍රියාත්මක වීම වරිත හරහා මතු කෙරෙයි.

“මිනිස් වරිත ඉතා ගැටුපුව. එහි මසුර හා නිර්ලෝචය දී, කුරුත්වය හා දායාව දී, උචිගුකම හා නිහතමානය දී වෙනත් පරස්පර විරෝධ ගුණ දී වෙයි. සාහිත්‍යයේ වරිත නිර්මාණය කරන විට සාමාන්‍යයන් මෙම සංකීර්ණත්වයෙන් කිසිවක් දැක්වය යුතු වේ”
(සේනානායක, සාහිත්‍ය විග්‍රහය, 1998, පි. 122).

නිගමනය

ජ්. ඩී. සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා රචනා කිරීමේ දී ඔහුගේ ප්‍රවේශය මූලික වශයෙන් බටහිර සාහිත්‍ය සංකළේප කෙරෙහි යොමු වී ඇති ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. ඔහු විසින් රචනා කරන ලද මේධා, වාරුමුබ, වරදත්ත, මුදුපාණි යන නවකතා තුළ යොදාගත් දිල්පිය ක්‍රම සඳහා උදාහරණ සපය සි. විශේෂයෙන් ම ඔහු බටහිර ආභාසය ලබා ඇත්තේ නවකතාවේ වරිත නිරුපණ ක්‍රියාවලිය සඳහා ය. දහය, බලය හා කාම තාශ්ණාව හේතුවෙන් පුද්ගල විත්ත ධර්මතා සංකීර්ණත්වයට පත්වන ආකාරය සේනානායක නිරුපණය කරනුයේ රුසියානු, ප්‍රංශ නවකතාවල ආභාසය ලබමි. දිගු කාලීන ව බටහිර සාහිත්‍ය අධ්‍යයනය කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඔහුගේ නවකතා තුළ මෙම ලක්ෂණ නිරුපණය වේ. කාල හා අවකාශමය වශයෙන් ඔහුගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා පුරාණ හාරතීය පුහු සමාජය නියෝජනය කළ ද පුද්ගල වරිත තුතනවාදී ප්‍රවේශයක් ගත්තේ ය. ලියෝ ටෝල්ස්ටොයිඩ්ගේ ‘අනු කැරනිනා’, ඔනෝරේ. ඩී. බල්සාක් ‘මහලු ගේරියෝ’ ඇන්ටන් වෙකොර්, ඩී ද මෝපසං ආදි බටහිර නවකතාකරුවන්ගේ නවකතා ඔස්සේ මතු කෙරෙන යථාරථවාදී කතා කලාව ඔහුගේ නවකතා තුළ අනුකරණය කෙරේ. විශේෂයෙන් ම එම නවකතා සඳහා පසුව්ම වන පුහු සමාජයත්, මධ්‍යම පන්තියත් නියෝජනය කළ පුද්ගල වරිතයන්ට සමාන වරිත සේනානායක ද අනුකරණය කිරීමට යොමු වී ඇත. නවකතාවේ ආකෘතිය ද සේනානායක සම්භර අවස්ථාවන්හි දී වෙනසකට ලක් කරමින් නවකතාව තුළ නව අත්තදාඛලීම් සිදු කරයි. නවකතාව ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වා ම කුතුහලය වඩුම් පාඨකයා නවකතාව අවසානය දක්වා ම රැගෙන

යාමට හෙතෙම සමත් වේ. වරිත නිරුපණයේ දී සේනානායක ඒ ඒ වරිතයන්ගේ බාහිර ස්වභාවය විවරණය කිරීම, වෙතසික ගැටුමක් ගොඩනැගීම, ස්වයෝව වරිත නවකතාව තුළ නිරුපණය වීමට ඉඩ සැලැසීම ආදි දිල්පිය කුම හාවත කිරීමට යොමු වී ඇත. ඒ මෙන් ම නවකතාවේ වරිත විසින් ම වරිත පිළිබඳව නිරුපණය කිරීමට යොමු වීම. (මෙධා නවකතාවේ එන රේණුකගේ බිරිඳ යසසේනා විසින් මෙධාගේ වරිතය නිරික්ෂණය කිරීමෙන් ඒ බව හඳුනාගත හැකි ය.) සේනානායක බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප හා බටහිර නවකතාකරුවන්ගේ සාහිත්‍ය හාවතය ස්වයං අධ්‍යයනයකට ලක් කිරීමේ ලැබූ ආහාසය මේ මස්සේ හඳුනාගත හැකි ය. නවකතා රවනා කිරීමේ දී හාර්තිය පුරාණ සමාජ පසුවේම් කොටගත්ත ද ඒ වරිත විකාසනය තුළ තුතනවාදී මෙන් ම දේශීයත්වයට සම්පූර්ණ විය (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර, 2020). විශේෂයෙන් ම මෙම අධ්‍යයනය හඳුනාගත හැකි සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් නම් බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප සේනානායක විසින් අන්ධානුකරණයෙන් හාවතයට නොගත් අතර ඒ පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනයකින් යුත්තව යොදාගත් බවයි.

“අප බටහිරන් උගත යුත්තක් ඇත්තම් උගත යුතු ය. අන්ද ලෙස අනුගමනය නොකළ යුතු ය. අප අපේ පැරණි සම්පූර්ණ වහල් වීම ද තුළුවුසු ය. අනුත්ගෙන් ඉගෙන අපේ ම මගක යා යුතු ය” (සේනානායක, සාහිත්‍ය දරුණන සිතුවිලි, 2018, පි. 76).

ඩී. ඩී. සේනානායක ස්වාධීන බුද්ධිමතකු ලෙස පෙරදිග මෙන් ම අපරදිග (බටහිර) සාහිත්‍යය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් සාහිත්‍ය තුළ සිය අනතුශතාවය ගොඩනැගීමට යොමු වී ඇති ආකාරය මෙම අධ්‍යයනයේ දී හඳුනාගත හැකි විය. එහි දී ඔහු පෙරදිග සාහිත්‍යය තුලනාත්මක ව විමසා බැලීමටත් යොමු විය. එහෙත් ඔහුගේ බොහෝ සාහිත්‍ය කෘති පිළිබඳ අවධානය කිරීමේ දී බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප කෙරෙහි අවධානය යොමු වී ඇත. විශේෂයෙන් ඔහු විසින් රවනා කරන ලද මෙධා, වාරුමුඩ, වරදත්ත හා මුදුපාණි යන ඉතිහාස විෂයික නවකතා රවනා කිරීමේ දී බටහිර සාහිත්‍යයේ ආහාසය බලපෑ බව මෙහි දී නිගමනය කළ හැකි ය.

ආල්පිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- Hough, G. (2009). සාහිත්‍ය එවාරය. (රාණි සේනාරත්න, පරි.), කොළඹ, විශේෂීරය ග්‍රන්ථ කේත්දය.
- The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2024, 11 16). historical novel. Retrieved from britannica: <https://www.britannica.com/art/historical-novel>
- අැරිස්ටෝටල්. (2013). කාච් සාහේත්‍ය, (සුරවිර, පරි.), තුළුගේගාඩ්, සරසවි ප්‍රකාශකයෝ.
- මොල්ස්ටෝටිස්, ලියෝ. (2006). ඇනා කැරනිනා, (රාණි සේනාරත්න, පරි.), තුළුගේගාඩ්, සරසවි ප්‍රකාශකයෝ.
- පලිහිපිටිය, අහයුස්න්දර,. ක්‍රිස්ටෝපර්, සහ හෙට්ටීඳාරවිල්,, (සංස්.) (1985). සුරවිර, කල්පිතය හා ඉතිහාසය. ජ්. ඩී. සේනානායක ප්‍රජාතනු.
- රණවිර, ලෙස්ලි ගණවර්ධන. (2005). ඉතිහාසයේ ඇතිනය, දික්ෂාත්‍යක වර්ධනය එලිබඳ විමර්ශනයක්, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2001). චාරුලුබ, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2011). නවකනා කලාව, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2002). බටහිර ලේඛ්‍ය නවකනා, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2013). මගේ සිනුම් පැනුම් හා ඡ්‍යෙනිය, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2001). මුදපාණි, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2014). මේධා, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (වර්ෂය සඳහන් නොවේ). වර්දන්ත, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2020). විනි විදිලි අදුර, රත්නපස්වල, තරංග ප්‍රකාශකයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2018). සාහිත්‍ය දරුණන සිනුවේලි, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (2007). සාහිත්‍ය ධර්මනා, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක, ජ්. ඩී. (1998). සාහිත්‍ය විග්‍රහය, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- සේනානායක ජ්. ඩී. (2009). සාහිත්‍ය සේසන්, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහේදරයෝ.
- හේරත්, ගලප්පත්ති,, අහයුස්න්දර,, ගෝවින්නගේ,, සහ සිරි පුමන හිමි,, (2009). සාහිත්‍ය විශේෂ කලාපය.